

माथाडी कायद्याची परिणामकारक
अंमलबजावणी करुन त्यातील तरतूदींचा
दुरुपयोग रोखण्यासाठी कृती आराखडा.

महाराष्ट्र शासन
उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक : युडब्ल्युए-२०१५/प्र.क्र. २१८/कामगार-५
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक :- ०६.०९.२०१६

प्रस्तावना :-

महाराष्ट्र राज्यातील विविक्षित नोकऱ्यांमध्ये कामावर ठेवलेल्या माथाडी, हमाल इत्यादींसारख्या असंरक्षित श्रमजीवी कामगारांच्या नोकरीचे नियमन करणे, त्यांच्या नोकरीच्या अटी व शर्ती यासाठी अधिक चांगली तरतूद करणे व अशा नोकऱ्यांमध्ये ज्या ठिकाणी त्यांचे कल्याण, आरोग्य व इतर सुरक्षिततेचे उपाय योजणे, आवश्यक असेल तेथे त्यांच्या कल्याणासाठी आणि आरोग्यासाठी व इतर सुरक्षिततेच्या उपायांसाठी तरतूद करणे, टाळता येण्याजोग्या बेकारीस प्रतिबंध करुन अशा नोकऱ्यांमध्ये अशा कामगारांचा पुरेसा पुरवठा होईल व त्यांचा पूर्णपणे व यथोचित उपयोग केला जाईल, हे निश्चित करण्यासाठी तरतूद करणे, या सर्व व अशाच प्रकारच्या प्रयोजनांसाठी अशा नोकऱ्यांच्या संबंधात आवश्यक असेल त्या राज्याच्या निरनिराळ्या क्षेत्रांत मंडळे स्थापन करण्याची तरतूद करणे, या उद्देशाने शासनाने महाराष्ट्र माथाडी, हमाल व इतर श्रमजीवी कामगार (नोकरीचे नियमन व कल्याण) अधिनियम, १९६९ हा अधिनियम अंमलात आणला आहे.

त्यानुसार मुंबई, ठाणे व रायगड या विभागात विक्रेय वस्तुंवर आधारित (Commoditywise) तर राज्यभरात जिल्हानिहाय व काही ठिकाणी एकापेक्षा अधिक जिल्हे मिळून एकूण ३६ माथाडी मंडळे स्थापन करण्यात आली आहेत. तसेच प्रत्येक माथाडी मंडळाचे काम सुरळीतपणे चालण्यासाठी माथाडी मंडळनिहाय स्वतंत्र योजनाही तयार करण्यात आल्या आहेत.

सदरहू माथाडी मंडळांमार्फत माथाडी कायद्याची प्रभावीपणे अंमलबजावणी करताना माथाडी स्वरुपाचे कामकाज चालत असलेल्या आस्थापनांना संबंधित माथाडी मंडळात मुख्य मालक म्हणून नोंदित करण्यात येते व त्यांच्याकडील माथाडी कामासाठी मंडळात नोंदित केलेल्या माथाडी कामगारांना कामाच्या स्वरुपानुसार टोळ्यांना विशिष्ट नोंदणी क्रमांक देऊन वितरीत करण्यात येते.

दरम्यान उक्त अधिनियम अंमलात आल्यापासून आजपर्यंत माथाडी कामगारांचे प्रतिनिधीत्व करणाऱ्या अनेक संघटना निर्माण झाल्या. त्यातील काही संघटना या शासन मान्यताप्राप्त असून, या संघटनांमार्फत माथाडी कामगारांचे विविध प्रश्न उपस्थित करून ते वाटाघाटीने/तडजोडीने सोडविण्यासाठी माथाडी मंडळामार्फत प्रयत्न केले जातात. या मान्यताप्राप्त संघटना माथाडी कामगारांसाठी विधायक स्वरूपाचे काम करीत असल्याने त्यांनी माथाडी कामगारांच्या हिताच्या दृष्टीने मांडलेल्या प्रश्नांवर शासन स्तरावरूनही विचार केला जातो.

माथाडी कायदा हा कल्याणकारी अधिनियम असून, त्यायोगे मालक व कामगार यांच्यामध्ये सुसंवाद साधून मालक व कामगारांच्या हितास कोणतीही बाधा येऊ न देता कायद्याची परिणामकारक अंमलबजावणी करणे हा या कायद्याचा मुख्य उद्देश असला तरी या कायद्यातील तरतूदीबाबत मालक वर्गात मोठ्या प्रमाणात अनभिज्ञता असल्याचे काही प्रकरणांमधून शासनाच्या निदर्शनास आले आहे. त्याचा काही तथाकथित संघटना/व्यक्ती यांचेकडून गैरफायदा घेतला जात आहे. त्यामध्ये मालक घेऊन आलेला ट्रक कारखान्याच्या गेटवर थांबवून ड्रायव्हरकडून माथाडीच्या नांवाखाली वाराई/एंट्री टॅक्स वसूल करणे, मुख्य मालकाकडे कामगार भरतीकरीता अनाधिकृतारित्या मालकावर दबाव आणून, बेकायदेशिरारित्या रकमांची मागणी करणे, संघटनेच्या नांवानी अनाधिकृत लेटरहेड छापून त्याद्वारे खोटा पत्रव्यवहार करणे व माथाडी कायद्याची अंमलबजावणी करण्याचे अधिकार त्यांचेकडेच असल्याचे भासविणे व मालकास मंडळात मुख्य मालक म्हणून नोंदित होण्यासाठी धमकावणे इत्यादी बेकायदेशीर कृत्ये केली जात असल्याचे शासनाच्या निदर्शनास आले आहे. परिणामी मालकवर्गात व एकंदरीतच उद्योग जगतात या कायद्याविषयी प्रचंड प्रमाणात धाक व रोष निर्माण झालेला आहे व कायद्याची अंमलबजावणी नकोशी वाटू लागली आहे.

माथाडी कायद्याविषयी मालक वर्ग व उद्योग जगतात पसरलेल्या या असंतोषाच्या पार्श्वभूमीवरच दि. १३.५.२०१५ रोजी मा. मुख्यमंत्री महोदयांनी सर्व संबंधितांची बैठक आयोजित केली होती. सदरहू बैठकीत माथाडी कायद्याचा होत असलेला गैरवापर, यावर तातडीने कार्यवाही करण्यासाठी कामगार विभाग, महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ व पोलीस यंत्रणा यांनी संयुक्तरित्या कारवाई करण्याचे निर्देश मा. मुख्यमंत्री महोदयांनी दिले आहेत. मा. मुख्यमंत्री महोदयांनी दिलेल्या निर्देशानुसार माथाडी कायद्याची परिणामकारक अंमलबजावणी करतांना त्यातील तरतूदींचा काही तथाकथित संघटना/व्यक्तींकडून होणार दुरुपयोग टाळण्यासाठी सर्व

संबंधित विभागांचे अभिप्राय घेऊन कामगार आयुक्त, संबंधित माथाडी मंडळ व पोलीस यंत्रणा यांनी संयुक्तरित्या कारवाई करण्याच्या अनुषंगाने कृती आराखडा तयार करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

राज्यातील अंगमेहनतीचे काम करणाऱ्या असंरक्षित माथाडी कामगारांच्या कल्याणास्तव अंमलात आणलेल्या महाराष्ट्र माथाडी, हमाल व इतर श्रमजीवी कामगार (नोकरीचे नियमन व कल्याण) अधिनियम, १९६९ च्या तरतूदींचा काही तथाकथित संघटना/व्यक्ती व हितसंबंधियांकडून होत असलेला गैरवापर रोखण्यासाठी व माथाडी कायद्याची सध्या होत असलेली अंमलबजावणी पारदर्शक व सुरळीतपणे होऊन मालक वर्ग व उद्योग जगतात या कायद्याविषयी असलेले गैरसमज दूर व्हावेत, यासाठी शासनाने गृह विभाग, उद्योग विभाग व पोलीस महासंचालक यांच्या सहमतीने कृती आराखडा तयार करण्याचा निर्णय घेतला असून, **सदरहु कृती आराखडा या शासन निर्णयासोबत “परिशिष्ट-अ” म्हणून जोडला आहे.** सदर कृती आराखड्यात कामगार आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई, संबंधित माथाडी मंडळ व पोलीस यंत्रणा यांनी कायद्याची अंमलबजावणी होत असतांना अनुचित प्रकार टाळून या कायद्याची सुव्यवस्थितपणे अंमलबजावणी होण्यासाठी करावयाची कार्यवाही विषद केलेली आहे. तसेच सदरहु कृती आराखड्याची प्रभावीपणे अंमलबजावणी करण्याकरीता कृती आराखड्यातील अनुक्रमांक ४ येथे नमुद केल्यानुसार जिल्हाधिकारी (संबंधित जिल्हा) यांच्या अध्यक्षतेखाली जिल्हास्तरीय कृती समित्या स्थापन करण्याचाही शासनाने निर्णय घेतला आहे.

तरी सोबतच्या कृती आराखड्यात विषद केल्यानुसार कामगार आयुक्त, संबंधित माथाडी मंडळ व पोलीस यंत्रणा यांनी त्या त्या जिल्ह्यातील सर्व औद्योगिक क्षेत्रात, मार्केट यार्डात व माथाडी कामगार कार्यरत असलेल्या इतर संबंधित क्षेत्रात माथाडी कायद्याची अंमलबजावणी योग्यरितीने होऊन कायद्याचा कोणाकडूनही कोठेही गैरवापर होणार नाही, याची दक्षता घ्यावी व औद्योगिक शांतता प्रस्थापित करण्याच्या दृष्टीने आवश्यक ती सर्व कार्यवाही करावी व त्या त्या जिल्ह्यातील माथाडी मंडळाच्या कार्यक्षेत्रात, संबंधित जिल्हाधिकार्यांच्या अध्यक्षतेखाली जिल्हास्तरीय कृती समित्या स्थापन करण्यात याव्यात व त्यांच्या दरमहा आढावा बैठका आयोजित होतील याकडे कटाक्ष द्यावा. तसेच यासाठी सह कामगार आयुक्त यांची समन्वय अधिकारी (Nodel Officer) म्हणून नियुक्ती करावी.

सदर शासन निर्णय शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या वेबसाईटवर उपलब्ध असून, त्याचा संकेतांक क्रमांक २०१६०९०६१६५६०८७७१० असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यापाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

सोबत : कृती आराखडा

(व.मुं. भरोसे)
शासनाचे उप सचिव

प्रति,

- १) मा. मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई-३२.
- २) मा. मंत्री (कामगार) यांचे खाजगी सचिव.
- ३) मा. राज्यमंत्री (कामगार) यांचे खाजगी सचिव.
- ४) प्रधान सचिव (कामगार) यांचे स्वीय सहायक.
- ५) पोलीस महासंचालक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- ६) सर्व जिल्हाधिकारी, महाराष्ट्र राज्य.
- ७) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ.
- ८) कामगार आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- ९) सह कामगार आयुक्त, कामगार भवन, सी-२०, ई-ब्लॉक, वांद्रे-कुर्ला संकुल, वांद्रे (पूर्व), मुंबई.
- १०) सर्व महाव्यवस्थापक, जिल्हा उद्योग केंद्र, महाराष्ट्र राज्य.
- ११) अध्यक्ष, सर्व माथाडी मंडळे.
- १२) निवडनस्ती (कामगार-५)

परिशिष्ट- अ

विषय : माथाडी कायद्याची परिणामकारक अंमलबजावणी व कायद्यातील तरतूदींचा होत असलेला दुरुपयोग थांबविण्यासाठी कृती आराखडा.

अ.क्र.	मुद्दा	करावयाची कार्यवाही
१.	कामगार आयुक्त कार्यालयाने करावयाची कार्यवाही	<p>अ) माथाडी कायद्याबाबत प्रबोधन :- माथाडी अधिनियम व त्या अंतर्गत तयार करण्यात आलेल्या माथाडी मंडळनिहाय योजना यामधील तरतूदीबाबत मालक वर्गात प्रचंड अज्ञान असल्याचे दिसून आले आहे. सदर अज्ञानाचा गैरफायदा काही हितसंबंधीय घेत असून, मालक वर्गास माथाडी कायद्याबाबत चुकीची व दिशाभूल करणारी माहिती देऊन पत्रव्यवहार करतात व कायद्याबद्दल गैरसमज निर्माण करतात. याबाबत माथाडी कायद्याचा हितसंबंधीयांकडून होणारा दुरुपयोग टाळण्याकरीता विभागीय अपर कामगार आयुक्त/कामगार उप आयुक्त यांनी संबंधित माथाडी मंडळाचे अध्यक्ष, मालक वर्ग/मालक संघटना तसेच संबंधित पोलीस अधिकारी व संबंधित एम.आय.डी.सी. विभागाच्या अधिकाऱ्यांसमवेत संयुक्त बैठका घेऊन माथाडी कायद्याबाबत प्रबोधन करणे आवश्यक आहे. त्यानुसार दोन महिन्यांच्या कालावधीत अशा सर्व बैठका विभागीय अपर कामगार आयुक्त/कामगार उप आयुक्त यांनी घ्याव्यात.</p>
		<p>ब) सर्व माथाडी मंडळांसाठी एकत्रित एक संकेतस्थळ (Website) तयार करणे :- सर्व माथाडी मंडळांसाठी एकत्रित असे एकच संकेतस्थळ (Website) तयार करून सदर संकेतस्थळावर सर्व माथाडी मंडळाच्या कामकाजाची माहिती प्रदर्शित करणे, कामगारांच्या मजूरी व लेव्हीचे दर प्रदर्शित करणे व ते वेळोवेळी अद्ययावत ठेवणे, तसेच मंडळाकडे नोंदित असलेल्या मालक व कामगारांची माहिती संकेतस्थळावर प्रसिध्द करणे व ती अद्ययावत ठेवणे. मंडळाने कामकाजासंदर्भात निर्गमित केलेली परिपत्रके संकेतस्थळावर प्रदर्शित करणे व ती अद्ययावत ठेवणे इत्यादी कार्यवाही सर्व माथाडी मंडळांनी करावी,</p>

			जेणेकरून माथाडी मंडळाच्या कामकाजात पारदर्शकता येऊन मालक वर्गात संभ्रम निर्माण होणार नाही.
		क)	सह आयुक्त कामगार (माथाडी) यांनी करावयाची कार्यवाही :- सह आयुक्त कामगार (माथाडी) यांनी माथाडी मंडळांच्या अध्यक्षींच्या बैठका घेऊन मंडळांच्या कामकाजाचा आढावा घ्यावा. मंडळांमार्फत माथाडी कायद्याची अंमलबजावणी करण्याबाबत काही अडचणी असल्यास, त्या जाणून घेऊन त्यावर योग्य त्या उपाययोजना करण्याकरीता आवश्यक ते मार्गदर्शन करावे.
२.	सर्व माथाडी मंडळांनी करावयाची कार्यवाही	अ)	मंडळात जमा होणारी मजुरी, आर.टी.जी.एस./धनादेशाद्वारे जमा करणेबाबत:- सर्व नोंदित मालकांस मंडळात जमा होणारी मजुरी, लेव्ही, वाराई व कामगारांना मिळणारे सर्व आर्थिक लाभ इत्यादी रक्कम केवळ धनादेश/आर.टी.जी.एस.द्वारेच भरणा करण्याबाबत सर्व मालकांना सक्त सूचना द्याव्यात. तसेच मालकाने कोणत्याही माथाडी कामगारास/ संघटनेस मंडळाच्या अधिकृत पावती शिवाय रोख रक्कम देण्यात येऊ नये असे सर्व मुख्य मालकांस कळवावे.
		ब)	माथाडी कामगार नोंदणी :- मालकाकडे प्रत्यक्ष काम करीत असलेल्या कामगारांचीच मंडळाने नोंदणी करावी. तसेच सदर नोंदित कामगारांना मंडळामध्ये नोंदित असलेल्या मालकाकडेच काम करणे बंधनकारक करावे. माथाडी मंडळाने कामगारांचे नियत वाटप आस्थापनेस / मालकास करावे. स्थळनिहाय (Specifie Loaction) कामगारांचे नियत वाटप करू नये. कोणत्याही स्थानिक अथवा कामगार संघटनेने त्यांच्याकडील कामगारांची भरती करण्यास अथवा काम मिळण्याबाबत मंडळाच्या अपरोक्ष मालकावर दबाव आणल्यास अथवा आणण्याचा प्रयत्न केल्यास अशा स्थानिक/संघटनांविरुद्ध संबंधित मंडळाने पोलीस कारवाई करून एफ.आय.आर.दाखल करण्याची कायदेशीर कारवाई करावी.

		<p>क) फक्त वाराईकरीता कामगार नोंदित न करणे :- माथाडी अधिनियमात वाराई अशी कोणतीही प्रक्रिया नमुद केलेली नाही. त्यामुळे कोणत्याही मंडळाने फक्त वाराईकरिता नव्याने कामगार नोंदित करू नयेत. तसेच भराई, उतराई करण्याच्या कामामध्येच वाराईच्या स्वरूपाच्या कामाचा अंतर्भाव करून, वाराईची रक्कम मालकाने मजूरी, लेव्हीच्या रक्कमेसह मंडळात धनादेशाद्वारे/ आर.टी.जी.एस.द्वारे भरणा करणे बंधनकारक करण्यात यावे.</p>
		<p>ड) मंडळाच्या ऐवजी संघटनेच्या पावत्यांवर मालकांकडून पैसे वसूल करणे :- काही माथाडी कामगार संघटना मालकांकडून मजूरी माथाडी मंडळाच्या पावत्यांवर घेण्याऐवजी संघटनेच्या पावत्यांवर घेत असल्याचे निदर्शनास आलेले आहे. तसेच काही प्रकरणी मंडळाचे बनावट पावती पुस्तक छापून मालकास पावती देण्याचे प्रकारही उघडकीस आले आहेत. अशा प्रकरणी संबंधित मंडळाने तात्काळ पोलीस कारवाई करून एफ.आय.आर. दाखल करण्याची कायदेशीर कारवाई करावी.</p>
		<p>ई) सर्व नोंदित माथाडी कामगारांना फोटोसह ओळखपत्र देणे :- सद्यस्थितीत प्रत्येक माथाडी मंडळाने नोंदित माथाडी कामगारांना फोटोसह ओळखपत्र दिलेली आहेत. त्यानुसार मालकाने माथाडी कामगारांची ओळखपत्रे तपासल्याशिवाय त्यांना कामासाठी प्रवेश देण्यात येऊ नये. तसेच माथाडी मंडळाचे ओळखपत्र नसतांनाही माथाडी कामगार असल्याचे भासवून वाराई वसूल करणाऱ्या बोगस कामगारांविरोधात मंडळाने संबंधित पोलीस स्थानकात गुन्हा नोंदवून त्याचेवर कठोर कारवाई होण्याच्या दृष्टीने कार्यवाही करावी. तसेच यापुढे सर्व माथाडी मंडळांमार्फत माथाडी कामगारांना बायोमॅट्रीक ओळखपत्र देण्याच्या दृष्टीकोनातून कार्यवाही करावी, जेणेकरून नोंदित कामगारच कामावर येतील व माथाडीच्या नावाखाली होणारे गैरप्रकार थांबण्यास मदत होईल.</p>

		<p>फ) मजूरीची रक्कम निश्चित करणे :- माथाडी कामगारांच्या मजूरीची रक्कम निश्चित करण्याचे अधिकार सर्वस्वी माथाडी मंडळास असूनही अनेक संघटना मालकांवर दबाव आणून मंडळाच्या परस्पर मजूरी व वाराईच्या रक्कमेबाबत मालकांसमवेत करार करून दर निश्चित करित असल्याचे प्रकारही निदर्शनास आले आहेत. त्यामुळे यापुढे संबंधित मालकाने परस्पर संघटनेसोबत दरांबाबत करारनामा न करता संबंधित मंडळाकडे रितसर पत्रव्यवहार करून दर निश्चित करण्याबाबत संबंधित मंडळांनी मालकांचे प्रबोधन करावे.</p>
		<p>ग) मंडळाच्या निरीक्षकांनी केलेल्या निरीक्षणाचा मंडळ अध्यक्षांनी फेरआढावा घेणे :- एखाद्या आस्थापनेत माथाडी स्वरूपाचे कामकाज चालते किंवा कसे? याबाबत मंडळाच्या निरीक्षकांमार्फत निरीक्षणे केली जातात व त्याआधारे आस्थापनेस माथाडी कायदा लागू होतो किंवा कसे याचा निर्णय मंडळामार्फत घेतला जातो. तथापि, सदरहू निरीक्षकांमार्फत बऱ्याच वेळा मनमानीपणाने व चुकीची निरीक्षणे केली जात असल्याचे बहुतांशी प्रकरणांत दिसून आले आहे. त्याचा नाहक त्रास आस्थापना/कारखान्यांना होतो. परिणामी अशा आस्थापनांकडून न्यायालयीन मार्ग अवलंबिला जातो. अशा प्रकरणात शासनाससुध्दा न्यायालयीन प्रक्रियेस समोरे जावे लागते. न्यायालयीन प्रक्रियेबरोबरच अशा आस्थापना/कारखाने माथाडी कायद्याच्या तरतूदी लागू होत नसल्याबाबत कायद्याच्या कलम ५ अंतर्गत शासनाकडे अर्ज करतात. अशा शासनाकडे प्राप्त होणाऱ्या अर्जांची संख्या लक्षणीय आहे. सदरहू अर्ज माथाडी सल्लागार समितीपुढे विचारविनिमयार्थ ठेवण्यात येऊन त्यावर निर्णय घेणे आवश्यक असते. तथापि, सल्लागार समितीत शासन, मालक व कामगार यांच्या प्रतिनिधींबरोबरच विधीमंडळ सदस्यांचा समावेश असल्याने सर्व प्रतिनिधींचा समन्वय साधून समितीच्या नियतकालीक बैठका आयोजित करणे शक्य होत नाही. परिणामी अशा कलम ५</p>

			<p>अंतर्गतच्या अर्जावर त्वरेने निर्णय होत नाही. याबाबी टाळणे अत्यंत गरजेचे आहे. त्यामुळे आस्थापनेचे निरीक्षकांमार्फत निरीक्षण करण्यात आल्यानंतर सदरहू निरीक्षकाने आपला अहवाल मंडळाच्या अध्यक्षाना सादर करावा. मंडळ अध्यक्षांनी निरीक्षकाच्या अहवालावर अवलंबून न राहता, निरीक्षण अहवालाच्या आधारे संबंधित आस्थापनेस व्यक्तीशः भेट देऊन आकस्मिक निरीक्षण (Surprise Inspection) करावे व निरीक्षण अहवाल व मंडळ अध्यक्षांनी व्यक्तीशः दिलेली भेट या आधारे अशा आस्थापनेस माथाडी कायदा लागू होतो किंवा कसे, याची खातरजमा करून पुढील प्रक्रिया पार पाडावी. अपवादात्मक परिस्थिती व्यतिरिक्त शासनस्तरावर याबाबत पत्रव्यवहार होणार नाही या दृष्टीने प्रयत्नशील रहावे. तसेच निरीक्षकांच्या मनमानीपणावर अंकुश ठेवण्यासाठी निरीक्षकांमार्फत करण्यात येणारी निरीक्षणे व इतर प्रत्येक कृतीसाठी मंडळ अध्यक्षांची लेखी अनुमती घेणे निरीक्षकांना बंधनकारक करण्यात यावे.</p>
३.	पोलीस विभागाने करावयाची कार्यवाही	अ)	<p>स्थानिक लोकांकडून माथाडीच्या नावाखाली ट्रक ड्रायव्हरकडून एंट्रीची रक्कम घेणे :- काही औद्योगिक क्षेत्रात स्थानिक ग्रामस्थांकडून कारखान्याच्या गेटसमोर टपरी/स्टॉल काढून माथाडीच्या नावाखाली वाराई/एंट्री टॅक्स प्रत्येक ट्रक वाहनचालकाकडून वसूल करण्यात येत असल्याचे निदर्शनास आले आहे. वास्तविक सदरहू व्यक्ती माथाडी मंडळांकडे नोंदित नसतात किंवा माथाडी मंडळाने त्यांची वाराई कामासाठी नियुक्तीही केलेली नसते. अशा व्यक्तींच्या गैरकृत्यांमुळे माथाडी मंडळांची व पर्यायाने माथाडी कायद्याची नाहक बदनामी होत असल्याने अशा व्यक्तींचा बंदोबस्त स्थानिक पोलीस यंत्रणेने तातडीने करावा.</p>
		ब)	<p>मालकांकडे खंडणी मागण्यांवर पोलीसांकडून कडक कारवाई :- माथाडी कामगारांच्या काही तथाकथित संघटना मालकांकडे कामगार भरती करण्याकरीता अथवा काम मिळण्याबाबत</p>

		<p>अनाधिकृतारित्या मालकांवर दबाव आपून मालकांकडून हप्ता/खंडणीची मागणी करीत असल्याचे प्रकारही निदर्शनास आले आहेत. अशा खंडणीखोर संघटना/व्यक्ती यांचेविरुद्ध संबंधित पोलीस स्थानकाने तात्काळ कडक कारवाई करावी.</p>									
		<p>क) मालकाची दिशाभूल करणारा पत्रव्यवहार :- “माथाडी कामगार संघटना (नोंदित/अनोंदित)”, असे लेटरहेड छापून काही संघटना अनाधिकृतपणे मालकांकडे पत्रव्यवहार करतात व मालक संबंधित मंडळात नोंदित न झाल्यास त्यांना त्रास देण्याचे प्रकार घडत असल्याचे दिसून आले आहे. सदर लेटरहेडवर मालक/आस्थापनेस त्यांच्या परिसरात माथाडी कायद्याची अंमलबजावणी करण्याचे अधिकार सदरहू संघटनेकडे असल्याचे भासविणे, मालक वर्गास विविध प्रकारे धमकावणे, नोंदित नसलेल्या संघटनांच्या नांवाने लेटरहेड छापून माथाडी असल्याचे भासविणे इत्यादी प्रकारही दिसून येत आहेत. अशा प्रकारे मालकांची दिशाभूल करणारा पत्रव्यवहार आढळून आल्यास संबंधित संघटनेविरुद्ध संबंधित माथाडी मंडळाने पोलीसांकडे एफ.आय.आर. दाखल करणे, तसेच मालकांचे प्रबोधन करून अशा प्रकारच्या संघटनांच्या पत्रव्यवहारास कोणत्याही प्रकारे प्रतिसाद न देण्याबाबत पोलीस यंत्रणेने मालकांस सूचना देणे.</p>									
४.	जिल्हास्तरीय कृती समिती	<p>सदरहू कृती आराखड्याची प्रभावी अंमलबजावणी करण्याकरीता संबंधित माथाडी मंडळ कार्यरत असलेल्या जिल्हाच्या जिल्हाधिकारी यांचे अध्यक्षतेखाली खालीलप्रमाणे जिल्हास्तरीय कृती समित्या स्थापन करण्यात याव्यात.</p> <table border="1" data-bbox="560 1711 1393 1999"> <tr> <td>१.</td> <td>जिल्हाधिकारी</td> <td>अध्यक्ष</td> </tr> <tr> <td>२.</td> <td>पोलीस अधिक्षक/पोलीस उपायुक्त (शहराकरीता)</td> <td>सदस्य</td> </tr> <tr> <td>३.</td> <td>क्षेत्रिय अधिकारी, एम आय डी सी</td> <td>सदस्य</td> </tr> </table>	१.	जिल्हाधिकारी	अध्यक्ष	२.	पोलीस अधिक्षक/पोलीस उपायुक्त (शहराकरीता)	सदस्य	३.	क्षेत्रिय अधिकारी, एम आय डी सी	सदस्य
१.	जिल्हाधिकारी	अध्यक्ष									
२.	पोलीस अधिक्षक/पोलीस उपायुक्त (शहराकरीता)	सदस्य									
३.	क्षेत्रिय अधिकारी, एम आय डी सी	सदस्य									

			४.	महा व्यवस्थापक, जिल्हा उद्योग केंद्र	सदस्य
			५.	संबंधित विभागीय अपर कामगार आयुक्त/कामगार उपायुक्त	सदस्य
			६.	सहायक कामगार आयुक्त तथा अध्यक्ष, संबंधित माथाडी मंडळ	सदस्य सचिव
		<p>सदर समिती दरमहा बैठक घेईल आणि जिल्ह्यातील सर्व औद्योगिक क्षेत्रातील, मार्केट यार्डातील व इतर संबंधित क्षेत्रातील माथाडी कायद्याची अंमलबजावणी योग्यरितीने होऊन कायद्याचा कोटेही दुरुपयोग होणार नाही याची दक्षता घेईल.</p> <p>सदर कृती आराखड्याची अंमलबजावणी योग्यप्रकारे होत असल्याचा आढावा घेण्याकरीता सह आयुक्त कामगार यांची समन्वय अधिकारी (Nodal Officer) म्हणून नियुक्ती करण्यात येईल.</p>			